

Микитюк Софія Іванівна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Давидова Людмила Вікторівна, доцент, кандидат наук із
соціальних комунікацій
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

СТРАТЕГІЇ ДОСЯГНЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ У ФУТБОЛІ: ШЛЯХИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ЖІНОЧОЇ ЛІГИ В СУЧАСНОМУ СПОРТИВНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Сучасне спортивне середовище, навіть попри загальні тенденції до інклюзивності, залишається значною мірою гендерно асиметричним у контексті футболу. Жіночий футбол в Україні, хоча і демонструє окремі інституційні досягнення, такі як обов'язкове створення жіночих команд клубами УПЛ, досі не отримує достатньої уваги та фінансування. Актуальність теми зумовлена необхідністю розробки ефективних стратегій для трансформації жіночого футболу з «соціального проєкту» у самодостатній конкурентоспроможний продукт, заснований на принципах рівних можливостей. [4]

Основною метою дослідження є проведення всебічного аналізу бар'єрів гендерної рівності та створення рекомендацій щодо забезпечення сталого розвитку жіночого футболу. Для досягнення цієї мети використано набір аналітичних та практичних методів:

Порівняльний аналіз, що включає зіставлення української моделі з успішними світовими стратегіями, такими як системна інтеграція в Німеччині, комерціалізація через освітню систему у США та паритет цінностей у Скандинавських країнах. Огляд регламенту УАФ щодо клубного ліцензування, а також аналіз фінансових звітів і відкритих даних для визначення масштабів бюджетної нерівності.

Анкетування, спрямовані на збір даних про сприйняття гендерних стереотипів, оцінку медійної присутності жіночого футболу та його привабливість для потенційних інвесторів серед спортсменів, тренерів та управлінців.

Дослідження виявило чотири основні аспекти нерівності у жіночому футболі. Попри формальну інтеграцію, фінансування жіночих команд залишається вторинним: їхні бюджети загалом складають лише 1-5% від ресурсів, що виділяються чоловічим командам. Ця нерівність особливо помітна в оплаті праці та розмірах призових фондів, що сприяє відтоку кваліфікованих кадрів за кордон і фактично блокує професіоналізацію галузі. Жіночий футбол здебільшого розглядається бізнесом як благодійна діяльність замість перспективної сфери для PR чи ESG-інвестицій.[3]

Медіа також відіграють роль у закріпленні гендерної диспропорції. Аналіз показує недолік уваги до висвітлення жіночого футболу, що часто супроводжується низькою якістю контенту. Нестача регулярних трансляцій і аналітичних матеріалів створює своєрідне замкнене коло: недостатня присутність у медіа стримує інтерес спонсорів і обмежує фінансування.[3]

На управлінських і тренерських посадах жінки стикаються з упередженнями, пов'язаними з подвійними стандартами та необхідністю постійно доводити свою професійність. Стереотипи про «недостатню жорсткість» чи «непрактичність» жіночого футболу ускладнюють доступ до ресурсів і кар'єрний розвиток.[1]

Для розвитку жіночої УПЛ потрібна не лише формальна відповідність вимогам ліцензування, але й їхнє посилення через адаптацію провідних світових практик:

Німеччина: системний підхід із обов'язковою інтеграцією до професійних структур та забезпечення якісної інфраструктури. В Україні це може бути запровадження мінімального фінансового порогу для бюджету жіночих команд у межах клубу («ліцензія на рівність»). [2]

США: комерціалізація через освітню систему та незалежна професійна ліга. Українському футболу варто сконцентруватися на централізації маркетингових зусиль і продажу медіа-прав для фінансової стабільності.[2]

Гендерна рівність у футболі є не лише соціальною метою, але й стратегічною потребою, яка сприяє розкриттю спортивного та комерційного потенціалу. Дослідження свідчать, що головний виклик полягає у зміні підходу від сприйняття жіночого футболу як «благодійного проекту» до розуміння його як перспективної інвестиції. Досягнення успіху жіночого футболу в Україні залежатиме від того, наскільки оперативно УАФ та футбольні клуби зможуть перейти від дотримання формальних ліцензійних вимог до здійснення реальних фінансових, управлінських і маркетингових вкладень, заснованих на перевірених міжнародних моделях.[1]

Список використаних джерел:

1. Регламент з атестації футбольних клубів Української Прем'єр-Ліги (УПЛ). Київ: Українська асоціація футболу (УАФ), 2024. URL: <https://upl.ua/ua/pages/docs>
2. FIFA Women's Football Strategy 2018–2022. Zurich: FIFA, 2018. 32 p. URL: https://docs.euromedwomen.foundation/files/ermwfdocuments/8722_5.40.women%E2%80%99sfootballstrategy.pdf
3. Бойко А. І. Вплив гендерних роблем на формування безпеки суспільства. 2025. Т. 1. URL: http://perspektyvy.pdpu.od.ua/1_2024/10.pdf
4. Мельніков А. Ретроспективний аналіз зростання популярності жіночого футболу. Бердянський державний педагогічний університет, 2024. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/4060>